

Sátoraljauhely

Vármegyeház

II. udvar, 1. emelet.

ZEMPLÉNI GAZDA

MEZŐ- ÉS SZŐLŐGAZDASÁGI SZAKLAP

Megjelenik
havonként.

Előfizetési ár:
Egy évre 4 pengő

Hirdetések
díjszabás szerint

Főszerkesztő:

Dr. Báró WALDBOTT FRIGYES
elnök.

A Zempléni vármegyei Gazdasági
Egyesület hivatalos közlönye.

Felelős szerkesztő:

ENGELBERTH REZSŐ
ügyvezető titkár

A Tokajhegyaljai Hegyközségi Tanács közgyűlése

1941. évi december hó 5-én tartotta a Tanács szokásos őszi közgyűlését, melyen p. Molnár Béla elnökletével megjelentek Bernáth János elnökhelyettes (Tállya), dr. Buza Béla (Sátoraljauhely), Kovács Gyula (Erdőhorváti), Halász Dénes (Sárospatak), Kerbolt Gyula (Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara), Kvaszinger Lászlóné (Szegilong), Máriássy Ödön (Mád), Szemler Mihály (GyOE. tageszület), Szilágyi Dezső (szől. és borsászati kerületi felügyelő), Ujhelyi Mihály (Nagytoronya), dr. báró Waldbott Frigyes (Sátoraljauhely), tanácstagok, Bondy János (MEGA kirendeltség) és Engelberth Rezső tanácsi titkár.

Molnár Béla elnök üdvözölte a megjelenteket, majd a jegyzőkönyv hitelesítésére Buza Béla dr. és Szilágyi Dezső tanácstagokat kérte fel. Az elnöki megnyitóban az idei szőlőtermés rossz minőségi és mennyiségi eredményéről, a várható rézgálchiányról, a zöldhitelekéről s általában a tokajhegyaljai szőlősgazdák helyzetéről szólt.

Tanácsi titkár jelentésében beszámolt arról, hogy Tokajhegyalja területén a beérkezett hivatalos adatok szerint 13.000 hl. nagyon gyenge minőségű must termelt és az óborkészlet is alig haladja meg a 15.000 hl-t. Ismertette a szeptember 2-án és 3-án dühöngő orkánszerű szélviharnak a szőlőkben és gyümölcsösökben okozott kártételét, amit a szőlőtermés minőségileg, a gyümölcsstermés pedig mennyiségileg $\frac{3}{4}$ részben megsínylett. Bejelentette, hogy mintegy 4—5 vagon alma, 4,5 vagon körte, 5—6 vagon kajszibarack, 1 vagon őszibarack, 4 vagon cseresznye, 30 vagon dió és 40 vagon szilva lett éréskor betakarítva, a szélvihar által levert mintegy 40 vagon almát, 3 vagon körtét és 50 vagon szilvát pedig a különböző feldolgozó üzemekben rendkívüli alacsony (15—30 filléres) áron értékesítettek. Jelentette továbbá, hogy a m. kir. földművelésügyi minisztérium Sátoraljauhely székhellyel szőlőmunkásképző iskolát létesített, mely március 1-én

20 hallgatóval nyílik meg. Végül bejelentette, hogy a jövő évi rézgalic ellátás zavartalan biztosítása érdekében az előzetes intézkedések a Tanács részéről megtörténtek.

A tanácsi titkár ezután a Tokajhegyaljai Hegyközségi Tanács 1942. évi költségvetését ismertette, melyet a közgyűlés 6875 P bevételi és 6875 P kiadási előirányzattal, az egy kat. hold szőlőre és gyümölcsösre 50 fillérben előző évre megállapított tanácsi járulék változatlanul hagyásával tudomásul vett.

Tanácsi titkár 1942. évi működési tervét ismertette, melyet a közgyűlés tudomásul vett.

Buza Béla dr. tanácstag a munkáskérdéssel kapcsolatban kérte a Hegyközségi Tanácsot, hogy a hivatalosan megállapított legmagasabb munkabérek fizetését a legszigorúbban ellenőriztesse és gátolja meg, hogy annál senki kevesebbet vagy többet ne igényelhessen és ne fizessen, továbbá felkérte a tanácsi titkárt, aki egyben a Zempléni Gazda felelős szerkesztője, hogy a Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület ezen hivatalos közlönyét, amelyben a hivatalos munkabérek mindenkor közzétételnek, minden hegyközségnek küldje meg.

Tanácsi titkár bejelenti, hogy a Zempléni Gazda minden számát évek óta minden hegyközségi elnöknek megküldi tekintet nélkül arra, hogy a hegyközség előfizetője-e a lapnak vagy sem. Ugyanakkor felkéri a tanácsi kiküldötteket, hogy a Zempléni Gazda előfizetési díját a hegyközségek költségvetésébe a jövőben illesszék be.

Bernáth János tanácstag ezzel a kérdéssel kapcsolatban szövéteszi, hogy a munkabérek megállapítása a közellátási nehézségekre való tekintettel gyakorlatilag alig vihető keresztül, mert a kisebb hegyaljai községekben a munkás nagyon sok esetben pénzért sem tud hozzájutni az élelmezéséhez szükséges szalonnához és zsiradékhoz.

Buza Béla dr. tanácstag a rézgalic minőség-

gét kifogásolja, mely kifogást dr. báró Waldbott Frigyes tanácsstag is magáévé tesz.

Szilágyi Dezső véleménye szerint a rézgálic minősége nem romlott, csupán a permetezés utáni esős időjárás miatt nem fejthette ki kellő hatását. Bejelenti, hogy a cinkgáliccal végzett kísérletei nem jártak megfelelő eredménnyel.

A tanácsstagok közül többen javasolták, hogy a szőlőmunkásképző iskola az aratási 2 hétre szabadságolja hallgatóit s így valószínűbbnek látszik az iskola benépesítése.

Szilágyi Dezső, mint az iskola vezetője, kijelentette, hogy ennek semmi akadálya nincs s az aratási szabadságot saját hatáskörében is engedélyezheti.

Bernáth János tanácsstag különös figyelmébe ajánlja a szőlőmunkásképző iskola vezetőjének azt, hogy ezen iskola hallgatóit a szőlőoltásokra alaposan képezzék ki, mert sajnos Tokajhegyalján mind kevesebb lesz azoknak a vincelléreknek és munkásoknak a száma, akik biztos kézzel tudnak ojtani.

Báró Waldbott Kelemen tanácsstag azon indítványának tárgyalására került sor, melyszerint határozza el a közgyűlés, hogy adirektermő szőlők nemcsak további telepítését, hanem a régiék kiirtását szigorúan ellenőriztetni fogja.

Többek hozzászólása után a közgyűlés egyhangulag úgy határozott, hogy az ezen jegyzőkönyvhöz csatolt köriratban felhívja Tokajhegyalja hegyközségeinek elnökeit, tanácsstagjait és hegybíráit, valamint azon községek elöljáróságait, ahol hegyközségek nincsenek, hogy a direktermő szőlőtelepítések megakadályozására és a meglévő ilyen szőlők kiirtására vonatkozó törvényes rendelkezéseknek minden rendelkezésre álló eszközzel szerezzenek érvényt.

Tanácsi titkár ismertette a Hangya kirendeltségnek 200 hl. más vidékről származó bor behozatalának engedélyezése iránt előterjesztett kérelmét.

Bernáth János, Máriássy Ödön, Buza Béla dr. és Szilágyi Dezső tanácsstagok hozzászólása után a közgyűlés a kérelmet teljesíthetőnek nem találta, mert Tokajhegyalja zártterületi jellegének fenntartása valamennyi tokajhegyaljai szőlősgazdának elsőrendű érdeke és a tokajhegyaljai borok ezen nehezen biztosított védelmének feladását — ha átmenetileg is — csak a végszükség tenné indokolttá. Márpedig Tokajhegyalján az ez évben termett 13.000 hl. must a belső szükséglet kielégítésére elegendőnek mutatkozik s gyenge minő-

ségénél fogva csakis belső fogyasztásra és értékesítésre alkalmas. Éppen a Hangya kirendeltségnek kell, — miként a multban is tette, — a rendkívül nehéz viszonyok közé jutott tokajhegyaljai szőlősgazdáknak segítségére lennie azáltal, hogy ezeket a gyenge minőségű borokat felvásárolja és megfelelő kezelés és házasítás után a belső piacon hozza forgalomba.

Dr. Buza Béla tanácsstag hivatkozva Tokajhegyalja különleges helyzetére indítványozza, hogy kérje a közgyűlés feliratban a földművelésügyi miniszteriumtól a sátoraljaujhelyi szőlészeti és borászati felügyelőségnek, illetve az állami borpincének laboratóriumi felszereléssel való ellátását.

Elnök javaslatára és Szilágyi Dezső hozzászólása után a közgyűlés elhatározta, hogy feliratban fordul a földművelésügyi miniszterhez, hogy a két utóbbi év pernoszpóra pusztítása következtében leromlott szőlők gyenge állapotára való tekintettel, a szőlőművelés zökkenőmentes zavartalanságának biztosítása érdekében tegye lehetővé a zsidótulajdonban levő átengedésre kötelezett szőlőingatlanoknak még a hosszadalmas panasz-eljárások befejezte előtt a juttatottak birtokába adását abban az esetben, ha a juttatott a hazandó táblai ítéletet magára nézve kötelezőnek előre elismeri.

Mezőgazdasági rovat

Rovatvezető: **dr. báró Waldbott Frigyes**
a Zempléni vármegyei Gazdasági Egyesület elnöke.

Megállapították az olajosmagvak 1942. évi magasabb árait

Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter a minisztertanács hozzájárulásával az 1942. évi termésű olajosmagvak átvételi árait nézve a következőket hozza a gazdák tudomására: a napraforgó magja 50 pengő, az olajlené 75, a repcéé 68, a szójáé 60, a ricinusé 100 pengő métermázsánként, a termelő vasutállomásán vasuti kocsiba rakva. Ezek az árak szokványminőségű árura vonatkoznak és kizárólag az 1942. évi termésre érvényesek. Az 1941. évi termésből származó olajosmagvak árai továbbra is változatlanok maradnak.

A földművelésügyi miniszter két héttel ezelőtt rádióbeszédében felhívta a gazdák figyelmét arra, hogy az olajosmagvak nagyobbarányu termelése fontos közérdek. Bejelentette, hogy a termés érté-

kesítésével gond nem lesz, mert a megfelelő áron való átvételről gondoskodik. Ennek az ígéretnek megfelelően az olajosmagvak magasabb árainak megállapítása megtörtént. Azok is, akik az 1942. évi termésre vonatkozólag esetleg alacsonyabb árak mellett termelési szerződést már kötöttek, a szerződéses ártól függetlenül a most megállapított magasabb árakat kapják. Ezek az árak nemcsak az olajosmagvak termelésének jövedelmezőségét biztosítják, hanem ezenfelül ösztönzést is adnak a gazdának, mert az olajosmagvakat ilyen árak mellett mindenkinek érdemes termelnie.

A buza kiőrlési arányának módosítása

Az ideai gabonaőrlési rendelet kiadása, vagyis augusztus 15. óta állandóan azt hangoztatta az OMGE, hogy az elrendelt buzakiőrlési százalékot csökkenteni kell, mert ily módon biztosítható az ország lakosai részére jobb kenyérliszt és élvezhetőbb kenyér, másrészt pedig csak így tudjuk megjavítani és szaporítani a mostani takarmányszűk világban annyira fontos abraktakarmányt, a korpát. Az ismételt előterjesztések csak most találtak meghallgatásra, amennyiben a hivatalos lapban folyó hó 3-án megjelent és egyidejűleg hatályba lépett közellátási miniszteri rendelet módosítja a folyó évi augusztus 15-i, a buza kiőrlésére vonatkozó rendelkezéseit és kimondja, hogy a kereskedelmi, vegyes és vámórléssel foglalkozó malmok buzából legalább 78%, de legfeljebb 80% tiszta (nettó) sulyu lisztet kötelesek kiőrlni az eddigi legalább 82, de legfeljebb 85% helyett, továbbá a kereskedelmi, vegyes és vámórléssel foglalkozó malmok buzából eddig legalább 25, de legfeljebb 30% finom lisztet (buzadarát és nullás lisztet), voltak kötelesek az egységes kenyérliszten kívül előállítani. Ezentul ugyanis a malmok buzából legalább 20, de legfeljebb 25% finom lisztet (buzadarát és nullás lisztet) kötelesek csak az egységes kenyérliszten kívül előállítani.

Szőlőgazdasági rovat.

Téli szőlőgazda tanfolyam Sátoraljauhelyen

A m. kir. földmívelésügyi miniszter az alábbi rendeletet intézte Sátoraljauhely megyei város polgármesteréhez:

A szőlőgazdáknak helyes szőlőmivelésre és az okszerű borkezelésre ránevelése céljából tervbe

vettem 1942. év január és február hóban Sátoraljauhelyen a téli tanfolyam megtartását, ha a tanfolyamon való részvételre legalább 20 hallgató jelentkezik és a Cim a tanfolyam részére egy megfelelő előadótermet díjtalanul bocsájt rendelkezésre és elvállalja annak fűtését és világítását. A tanfolyam megtartásával kapcsolatosan minden egyéb költséget hajlandó vagyok tárcám terhére vállalni.

A tanfolyam 1942. év január 7-től február 12-ig bezárólag tart. A tanítás idejét a gazdák kívánságának megfelelően délelőtt vagy délután naponként 3 órában állapítom meg. A tanfolyam végén a gazdák vizsgát tesznek és a tanfolyam hallgatásáról bizonyítványt kapnak.

A tanfolyamon a szőlőmivelés és borkezelés, szőlészeti és borászati közigazgatás, gyümölcsészet és általános gazdasági ismeretek adatnak elő.

Vegyesek.

Svédországba irányul az ideai pulyka-export. A karácsonyi pulykaexportunk legnagyobb piaca Anglia volt. Az idén ez természetesen elmaradt s a magyar exportcégek tárgyalásokat kezdtek más külföldi piacokkal. A tárgyalások eredménnyel zárultak, melyek szerint a svéd piac egyenlőre 10 vagon magyar pulykát vesz át. A pulykák ellenében a papirgyártáshoz nélkülözhetetlen filcanyagokat hozunk be Svédországból.

Tilos az anyajuh levágása. A földmívelésügyi miniszter megtiltotta az anyajuhok közfogyasztásra való levágását. Ugyanakkor megállapították a vágott juh kiviteli árát is. Az 1--3 éves ürüért 35 kg. vágóhidi érkezési sulyon felül kg.-ként 85, 33--35 kg. vágóhidi érkezési suly között 76 fillért fizetnek.

A világító kőolaj (petroleum) legmagasabb fogyasztói ára az egész ország területén egységesen, literenkint 54 fillér. (56.700/1941. Á. K. számu rend.)

Évenként mindenki legfeljebb 1 pár cipőre és 2 talpalásra kaphat utalványt. A közellátási miniszter most kiadott rendeletében megállapította, hogy a törvényhatóságok rendelkezésére bocsátott börtalpu lábbeli és talpbőr menyisége elosztásánál az igényjogosultságok elbírálásánál elsősorban a közszolgálati alkalmazottakat és azokat kell figyelembe venni, akik közérdekű munkát végeznek, azután a mezőgazdasági és ipari termelésben közreműködő munkások és bányászok kapnak cipőre és talpalásra szóló utalványt.

Sertést, sertézsírt, szalonnát, baromfi-zsírt, és olvasztott vaját szállítani csak községi bizonyítvánnyal szabad.

A csirátlanított tengeriből készült őrlési termékek legmagasabb malmi eladási ára zsákkal együtt a következő: a) tengerliszt (malmi jelzése: TL.) 41 P/q., b) tengerikorpa (malmi jelzése: TK.) 16 P/q. (61.500/1941. Á. K. sz. rendelet.)

A munkaadók és a munkavállalók figyelmébe!

Az 1942. évi munkabérek rögzítésére vonatkozó rendelet alapján a vármegyei munkabérmegállapító bizottság összeállította az összes mező- és szőlőgazdasági munkabérszabályzatot, mely a vármegyei hivatalos közlönyben leendő közzététel után lapunkban is meg fog jelenni.

Lóvásár Sátoraljauhelyen. A loértékesítő szövetkezet Németországba való szállításra 1942. január 24-én délelőtt 9 órakor Sátoraljauhelyen a vásártéren lóvásárt tart, melyen katonai célokra alkalmas metegvérű lovakat vásárol. A Vármegyei Gazdasági Egyesület ezuton is felhívja a lótenyésztő gazdák figyelmét ezen vásárra, melyen az elővezetett állatok járlatai felmutatandók.

MÁV menetrend 1941. november 1-től

Budapest felé indul: 4.50 személy Miskolcig, 10.10 személy Budapestig, 13.17 Árpád Budapestig, 14.26 személy Miskolcig, 18.23 gyors Budapestig, 22.10 személy Budapestig.

Budapest felől érkezik: 7.10 személy Budapestről, 11.40 gyors Budapestről, 16.07 személy Budapestről, 19.57 személy Miskolcra, 20.58 Árpád Budapestről.

Csap felé indul: 7.22 személy Királyházáig, 11.57 gyors Királyházáig, 16.25 személy Királyházáig, 20.02 személy Csapig, 21.01 Árpád Munkácsig, Kassáról érkező: 23.12 sebes kisállomásról Munkácsig.

Csap felől érkezik: 7.48 személy Csapra, 10.00 személy Királyházáról, 13.14 Árpád Munkácsra, 18.17 gyors Munkácsra, 21.57 személy Királyházáról.

Kassa felé indul: 6.48 inga gyártelepig, 7.09 sebes kiállomásról, 13.58 iskolás Legenyéig, 16.29 személy Kassáig, 20.02 személy Kassáig.

Kassa felől érkezik: 7.00 személy Kassáról, 7.15 inga kiállomásról, 15.55 személy Kassáról, 23.12 sebes kiállomásra.

Felelős kiadó: **Engelberth Rezső.**

Első Magyar Általános Biztosító Társaság

hazánk legrégebb, legnagyobb biztosító intézete.

Alapítva 1857.

Szerződéses viszonyban a Zemplénvárm. Gazdasági Egyesülettel

Elfogad a legméltányosabb feltételek mellett:

Életbiztosításokat: haláleseti tőkebiztosításokat, járadékbiztosításokat, jelzálogkölcsonnel kapcsolatos életbiztosításokat.

Tűzbiztosításokat: lakóházak biztosítását, lakásberendezésekre és egyéb háztartási tárgyakra, árukészletekre, mezőgazdasági általánosbiztosításokat, gyárak és ipartelepek tűzbiztosítását, üzemszünetből keletkező kártalanítási biztosításokat, házbérvészeség elleni biztosításokat.

Betörésbiztosításokat: lakásberendezésekre és egyéb háztartási tárgyakra, árukészletekre pénzpénztári kiküldöttek rablás elleni biztosítását.

Üvegbiztosítást: kirakat és ablakokra

Jégbiztosításokat: kalászos terményekre, szőlőre, dohányra és egyéb kapásnövényekre.

Szállítmánybiztosításokat: szárazföldi és vízi, vasúti és postai áruküldeményekre, tengerentúli küldeményekre, pénzeslevelekre és egyéb postai értékű küldeményekre.

Automobilok: tűz-, lopás-, törés és robbanási károokra, szavatossági biztosítását, bennülők balesetbiztosítását.

Baleset- és szavatossági biztosításokat: egyéni balesetbiztosításokat, gyárak és gazdaságok szavatossági biztosításait.

Géptörésbiztosításokat: ipari üzemekben és gazdaságokban, közüzem és ipartelepeken.

Állatbiztosításokat: igás- és tenyészállatokra.

Bővebb felvilágosítást nyújt: a Vármegyei Gazdasági Egyesület, vagy a Társaság sátoraljauhelyi főügynöksége, Sátoraljauhely, Kazinczy-utca 3. szám.